

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЛЬВІВСЬКА ЕКОНОМІЧНА ФУНДАЦІЯ»

ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
«ЛЬВОВСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФУНДАЦИЯ»

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ
ТА УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ
ТА СУЧАСНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
підсумкової міжнародної науково-практичної конференції
(Львів, 25-26 грудня 2015 року)

ЧАСТИНА III

**ЭКОНОМИКА, ФИНАНСЫ
И УПРАВЛЕНИЕ: ПРОБЛЕМЫ
И СОВРЕМЕННЫЕ ПУТИ РАЗВИТИЯ**

Материалы
итоговой международной научно-практической конференции
(Львов, 25-26 декабря 2015 года)

ЧАСТЬ III

Львів
2015

УДК 339.9(063)
ББК 65.5я43
Е 45

Економіка, фінанси та управління: проблеми та сучасні шляхи розвитку: матеріали підсумкової міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 25-26 грудня 2015 року) / ГО «Львівська економічна фундація». У 3-х частинах. – Львів: ЛЕФ, 2015. – Ч. 3. – 144 с.

Экономика, финансы и управление: проблемы и современные пути развития: материалы итоговой международной научно-практической конференции (Львов, 25-26 декабря 2015 года) / ОО «Львовская экономическая фундация». – В 3-х частях. – Львов: ЛЭФ, 2015. – Ч. 3. – 144 с.

УДК 339.9(063)
ББК 65.5я43
Е 45

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Бадзим О.С., БІЗНЕС-ЯНГОЛИ У РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
Ачкасова С.А., Баранова А.А. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ	10
Белячкова Ю.К. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ	13
Бойченко В.М. ОЦІНКА ІМОВІРНОСТІ ВИНИКНЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ КРИЗИ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ	16
Бондаренко Л.А., Вовненко Н.В. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ БАНКІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	19
Вербицька Я.Є. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕГМЕНТУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	21
Гаприндашвілі Б.В. ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ З МЕТОЮ КРЕДИТУВАННЯ ПРОЕКТІВ З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В ПРОМИСЛОВОСТІ	25
Джабраїлов И.Н. ФУНКЦИИ ФИНАНСОВЫХ РИСКОВ, ИХ ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ	28
Діденко І.В. ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА АНАЛІЗУ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ	31
Домбровська Л.В. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	33
Бадзим О.С., Древуш А.Р. ФАЛЬШИВОМОНЕТНИЦТВО: ЗАГРОЗА ЧИ ОСНОВНИЙ КАТАЛІЗАТОР ЕВОЛЮЦІЇ БАНКНОТ?	35
Дубовик О.Ю., Баранова В.Г. ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ	39
Коверник Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПТНЗ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	41
Nedbaliuk I.R. METHODS OF BUDGETARY CONTROL	44
Пічкур А.О. ШЛЯХИ ВПЛИВУ ПРОЦЕНТНОГО РИЗИКУ НА КАПІТАЛ БАНКУ	45

Ачкасова С.А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри управління фінансовими послугами
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця*

Баранова А.А.

*студентка
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

Дослідження питань оцінки ліквідністю банку відповідають рекомендаціям Базель III A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems – revised version [3], що підсилюють вимоги до капіталу банку і вводять нові нормативні вимоги до ліквідності, головною метою рекомендацій є підвищення якості управління ризиками в банках, що, в свою чергу, має зміцнити банківську систему в цілому.

Однак, всебічно не досліджено забезпечення ефективного функціонування банків при управлінні ліквідністю. Крім того, не досить розробленим є теоретичне і методичне забезпечення оцінки ліквідності банку.

Метою дослідження є розробка науково-методичного забезпечення оцінки ліквідності банку.

Однією з основних функцій банківської системи і кожного банку є фінансове посередництво між різними суб'єктами господарювання, які мають нестачу та надлишок грошових коштів. Це посередництво призводить до того, що трансформація заощаджень в інвестиції змінює співвідношення строків і сум залучених і розміщених коштів та негативно позначається на ліквідності банків.

Забезпечення ліквідності повинно мати найвищий пріоритет у процесі управління діяльністю банку. Для формування складу показників науково-методичного забезпечення оцінки ліквідності банку визначено критерії відбору, що формують основу визначення показників.

Нові стандарти Базельського комітету регулювання ліквідності базуються на принципі оцінки потоку (обороту) і передбачають безперервний аналіз ліквідності (а не від дати до дати). До того ж з'являється можливість врахувати при оцінці ліквідності спроможність банку залучати кредити і позички, забезпечувати надходження коштів від поточної операційної діяльності. За таких умов банк вважається ліквідним, якщо сума його ліквідних активів і ліквідних коштів, які він може мобілізувати з інших джерел, достатня для своєчасного погашення його поточних зобов'язань. Нові стандарти Базельського комітету мають уніфікувати підходи до регулювання ліквідності [1].

Сукупна ієрархія критеріїв відбору та показників для оцінки рівня ліквідності банків подана на рис. 1 та враховує показник покриття ліквідності та показник чистого стабільного фінансування (за вимогами Базель III).

Як видно з рис. 1, ієрархія складається з двох рівнів. Із використанням методу аналізу ієрархій та ґрунтуючись на експертних оцінках визначено склад показників методики оцінки ліквідності банку, а для обґрунтування їх кількості використано принцип Парето (правило 80-20 і принцип малої кількості причин,

стверджує, що для багатьох явищ 80 відсотків наслідків спричинені 20 відсотками причин) (табл. 1).

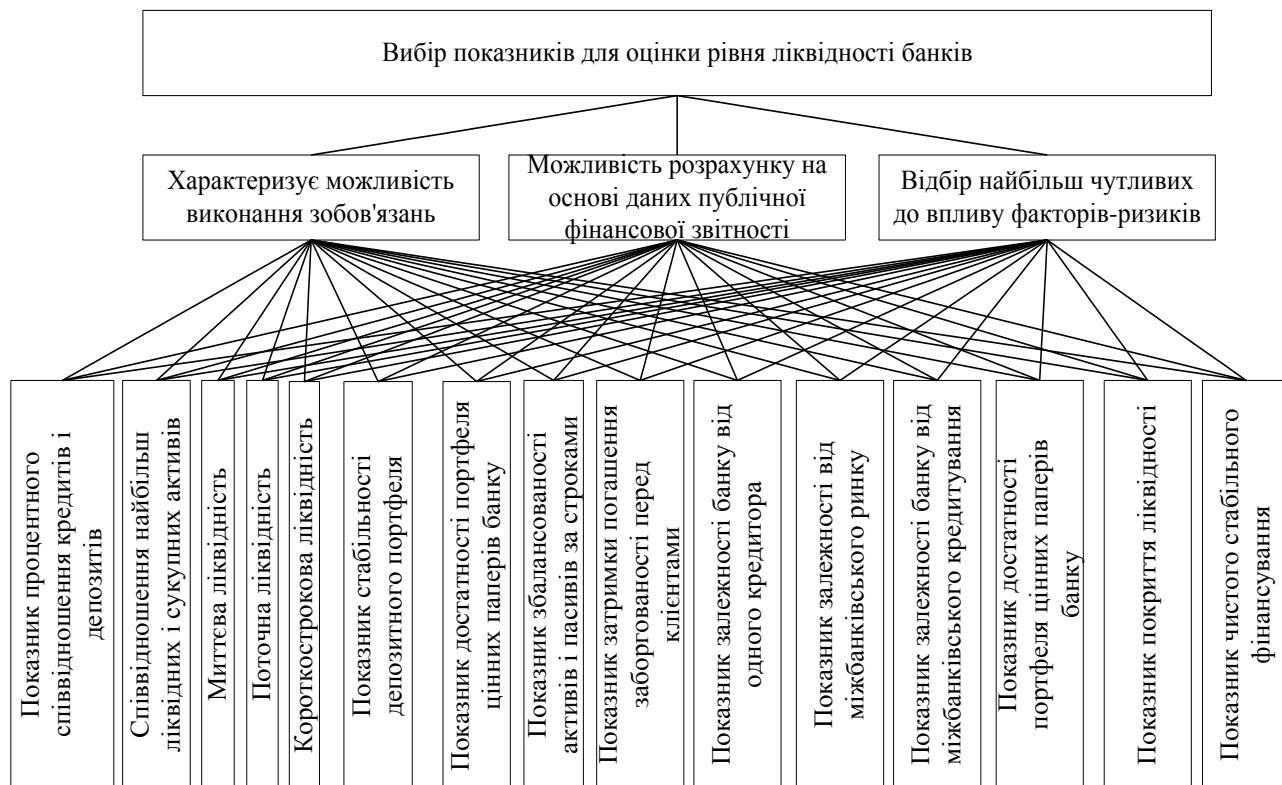

Рис. 1. Вибір показників для оцінки ліквідності банків

Таблиця 1

Пріоритетні показники оцінки ліквідності банку

Показник	Розрахунок	Нормативне значення
Показник чистого стабільного фінансування	Визначається як відношення наявних стабільних джерел фінансування до необхідного обсягу стабільного фінансування	>100%
Показник покриття ліквідності	Визначення обсягу високонадійних і ліквідних активів для покриття неочікуваного відтоку коштів протягом короткострокового періоду;	>100%
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Співвідношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань банку	Не менше 20 %
Співвідношення найбільш ліквідних і сукупних активів	Процентне відношення коштів в касі та на коррахунку в НБУ до сукупних активів.	3-5%

Як видно з табл. 1, використання сформованого складу показників ліквідності банку передбачає розробку шкального вимірювання цих показників для оцінювання. Методики побудови інтервальних шкал ґрунтуються на аксіомі нормальності. Оцінювальні показники розподілені в економіці за нормальним законом Гауса, коли крайні інтенсивності показника трапляються рідше, ніж інтенсивності, близькі до середньої величини. Здебільшого показники розподілені не за нормальним законом [2].

Встановлення пріоритетності показників сприятиме їх використанню для моніторингу при управлінні ліквідністю банку, а отже надасть змогу вносити зміни до системи управління діяльністю банку.

У табл. 2 наведені кількісні характеристики показників оцінки ліквідності банків.

Таблиця 2

Кількісні характеристики показників оцінки ліквідності банку

Показник	Умовне позначення	Показник чистого стабільного фінансування	Показник покриття ліквідності	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Співвідношення найбільш ліквідних і сукупних активів
Середнє	x	108,13	117,52	140,57	29,37
Медіана	M	115,27	112,78	141,56	19,26
Мода	Mo	2	2	102,35	4,69
Стандартне відхилення	δ	37,61	32,13	23,99	30,9

Як видно з табл. 2, при нормальному законі розподілу значення моди, медіани та середнього збігаються. На основі даних можливе подальше шкалювання показників з урахуванням асиметрії, якщо показники не розподілені за нормальним законом.

Інтервали значень шкали показників при асиметрії за дуже високим, високим, середнім, низьким та дуже низьким рівнями показників ліквідності наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Інтервали значень шкали показників при асиметрії

Порядок розрахунку інтервалу	Шкала показників	Інтервал значення			Співвідношення найбільш ліквідних і сукупних активів
		Показник чистого стабільного фінансування	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	
$[-\infty; M - 2\sigma k)$	1-дуже низький	[0; 85,70)	[0; 87,53)	[0; 136,24)	[0; 0,56)
$[M - 2\sigma k; M - 1\sigma k)$	2-низький	[85,70; 100,49)	[87,53; 100,16)	[136,24; 138,90)	[0,56; 9,91)
$[M - 1\sigma k; M + 1\sigma(k+1)$	3-середній	[100,49; 167,67)	[100,16; 157,53)	[138,90; 168,21)	[9,91; 59,50)
$[M + 1\sigma(k+1); M + 2\sigma(k+1)$	4-високий	[167,67; 220,07)	[157,53; 202,2881745)	[168,21; 194,8559)	[59,50; 99,75)
$[M + 2\sigma(k+1); +\infty)$	5-дуже високий	[220,07; $+\infty$)	[202,29; $+\infty$)	[194,86; $+\infty$)	[99,75; $+\infty$)

Результати даних табл. 3 свідчать про можливість використання зазначених інтервалів окремо для кожного показника. Є єдиною системою для стандартизації та систематизації процесу підвищення рівня ліквідності банку за тими

показниками, які не мають законодавчо вставлених інтервалів чи налічують лише два інтервали, та при її подальшій декомпозиції явно відображає сценарії діяльності фінансового аналітика при виконанні своїх обов'язків щодо модельованої предметної області.

Результати. У роботі сформовано систему показників для оцінки рівня ліквідності банків та здійснено вибір найбільш пріоритетних. Побудовано шкали та критерії показників оцінки рівня ліквідності при асиметрії із урахуванням вимог Базель III.

Сформовано пріоритетні критерії відбору показників, що дає змогу здійснити процес моніторингу показників ліквідності за запропонованими шкалами та інтервалами значень за дуже низьким, низьким, середнім, високим та дуже високим рівнями при асиметрії. Удосконалення регулювання ліквідності банків на основі стандартів Базельського комітету сприятиме підвищенню рівня ліквідності, що зробить банки надійнішими і фінансово стійкими до фінансових стресів на світових і національних фінансових ринках.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ачкасова С. А. Державне регулювання ліквідності банків України відповідно до вимог Базель III / С. А. Ачкасова, М. А. Устінєнкова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 9. – Ч. 3. – С. 178–181.
2. Ачкасова С. А. Обґрунтування теоретичних підходів до визначення сутності кредитного ризику банку / С. А. Ачкасова, М. Ю. Сербін, О. О. Хурда // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 263–269.
3. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems – revised version June 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>

Белячкова Ю.К.

студент

*Красноармійського індустріального інституту
Донецького національного технічного університету
м. Красноармійськ, Донецька область, Україна*

РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

На сьогоднішній день головними стержнями економіки виступають банки. Успіх функціонування банківської системи відбивається на стані економіки та дозволяє говорити про вектор її розвитку. Якщо економіка держави ослаблена – то індикаторами, які відображають стан негативних наслідків, є непогашені кредити, невиплачені відсотки кредиторам – і як наслідок, часті банкрутства та ліквідації банків. На даний момент в Україні у зовнішньому банківському середовищі відбуваються скорочення фінансових установ, на ряду з цим і у внутрішній діяльності комерційних банків України існують серйозні проблеми. Складне фінансове становище вітчизняних комерційних банків, з одного боку, та з іншого – необхідність розширення інвестицій банків в економіку, певною мірою загострюють проблему, перетворюють її в один з найбільших актуальних теоретичних і практичних питань національної економіки.